

Smart Saving and Investment เก็บเงินให้พอเพียงและทำเงินให้งอกงาม

เนื้อหาโดยย่อ

เนื้อหาในส่วนนี้ เป็นการให้คำแนะนำเพิ่มเติมถึงความสำคัญของการออมเงิน การจัดการบริหารการเงินส่วนบุคคล การวางแผนทางการเงิน เช่น รู้จักจัดสรรรายรับที่ได้รับในวัยทำงาน รู้จักและเข้าใจที่มาของเงินออม (สร้างรายได้เพิ่ม บริหารรายจ่าย เรียงลำดับความสำคัญของค่าใช้จ่ายที่จำเป็น หรือ กำหนดสัดส่วนการใช้จ่ายเงิน) การจัดสรรเงินสำหรับบัญชีเงินออม การลงทุนและการบริหารความเสี่ยงของการเงินส่วนบุคคล รวมถึงเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจที่จะจัดสรรเงินรายรับ รายจ่าย เงินออม และเงินลงทุนของตนเองให้ได้สัดส่วนที่เหมาะสม และความเสี่ยงที่ตนเองยอมรับได้ อันจะทำให้ผู้เรียน รู้จักการวางแผนการใช้เงินทั้งในปัจจุบันและอนาคต รวมถึงการเตรียมความพร้อมทางด้านการเงิน สำหรับคนวัยทำงานหาเงิน

ทั้งนี้ ในบทเรียนจะแนะนำแนวคิดของการออมเงินในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการฝากเงินกับธนาคาร การทำประกันชีวิต การวางแผนการออมเงินสำหรับค่าใช้จ่าย การศึกษา การทำงานและการเกษียณจากการทำงาน รวมถึงการลงทุนในสินทรัพย์การเงินบางประเภท โดยความเสี่ยงที่ยอมรับได้และได้ผลตอบแทนที่เหมาะสม

ระยะเวลาการอบรม

ประมาณ 3 ชั่วโมง โดยบทเรียนนี้ประกอบด้วย 2 กิจกรรม ซึ่งแต่ละกิจกรรมใช้เวลาประมาณ 60 - 80 นาที ผู้สอนควรดำเนินกิจกรรมทั้งหมด ตามความเหมาะสมของเวลาและความสามารถของผู้เรียน

องค์ประกอบของบทเรียน

กิจกรรม	ลักษณะกิจกรรม	ระยะเวลา	เนื้อหาสำคัญ
1. ออมเงินธรรมดา เฮฮาบิงโก	เล่นเกมส์ กิจกรรม ระดมสมอง และ การร่วมกัน อภิปรายตอบ คำถามใน ห้องเรียน	80 นาที	<ul style="list-style-type: none"> ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการออมเงิน รู้จักประโยชน์และเข้าใจที่มาของเงินออม รวมถึงประเภทของบัญชีและวัตถุประสงค์การออม สามารถคำนวณเงินออมที่ควรจะมีตามสูตรคำนวณที่กำหนดให้ ผู้เรียนรู้จักจัดสรรรายรับที่ได้รับในวัยทำงาน และการวางแผนการใช้จ่ายเงินทั้งในปัจจุบันและอนาคต ผู้เรียนทราบแนวคิดของการออมเงินในด้านต่างๆ เช่น การฝากเงินกับธนาคาร การทำประกันชีวิต การวางแผนการออมสำหรับการศึกษา รวมถึงการลงทุนในสินทรัพย์การเงิน โดยความเสี่ยงที่ยอมรับได้และได้ผลตอบแทนที่เหมาะสม
2. จับคู่ ู้ใจ ู้จักใช้ อย่างเพียงพอ	กิจกรรมระดม สมอง และการ ร่วมกันอภิปราย ตอบคำถามใน ห้องเรียน	45 นาที	<ul style="list-style-type: none"> ผู้เรียนได้เข้าใจความหมายของคำว่าเงินออม การออมเงิน ค่าใช้จ่าย การลงทุน และฝึกการคิดแยกประเภทตามวัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายเงินไปในประเทศต่างๆ เช่น ในการออมเงิน ในค่าใช้จ่าย ในการลงทุน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และเข้าใจถึงความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในแต่ละประเภท

หนังสือ เอกสาร และแหล่งข้อมูลสำหรับอ่านประกอบเพิ่มเติม

เว็บไซต์

- ธนาคารแห่งประเทศไทย (www.bot.or.th)
- ธนาคารพาณิชย์ต่างๆ เช่น (www.krungsri.com)
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (www.set.or.th)
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (www.oic.or.th)
- Thailand Securities Institute (TSI), The Stock Exchange of Thailand
- K-Expert Kasikorn Bank

หนังสือ และ นิตยสาร

- ทุ่งดอกเบ๊ย ผู้แต่ง นวพร เรืองสกุล/ชั้นอนุชา ชลศึกษ์, ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- ออมก่อนรวยกว่า ผู้แต่ง นวพร เรืองสกุล
- เงินทองกองอยู่ทั่วไป ผู้แต่ง นวพร เรืองสกุล
- พ่อรวย สอนลูก
- เงินทองต้องใส่ใจ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- การเงินมั่นคง กับครอบครัวบัวหลวง ธนาคารกรุงเทพ

กิจกรรมที่ 1
ออมเงินหรรษา เฮฮาบิงโก
ระยะเวลา 80 นาที

1. วัตถุประสงค์

1. ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการออมเงิน เข้าใจที่มาของเงินออม รวมถึงประเภทของบัญชีและวัตถุประสงค์การออม และการจัดสรรเงินออมอย่างระมัดระวัง
2. ผู้เรียนทราบวิธีการคำนวณเงินออมที่ควรจะมีตามสูตรคำนวณอย่างง่าย ที่กำหนดให้
3. ผู้เรียนเข้าใจประโยชน์ของการออมเงิน ออมก่อนรวยกว่า และผู้เรียนรู้จักการจัดสรรรายรับที่ได้รับในวัยทำงาน และแบ่งเงินออมอย่างระมัดระวัง รวมถึงรู้จักการวางแผนการใช้จ่ายเงิน/การลงทุน/การจัดการความเสี่ยง ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

2. ใจความสำคัญของกิจกรรม

1. ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจที่มาของเงินออม สามารถแบ่งประเภทบัญชีเงินออมตามวัตถุประสงค์การออม
2. ผู้เรียนสามารถทราบวิธีการคำนวณเงินออมที่ควรจะมี ตามสูตรคำนวณที่กำหนดให้
3. ผู้เรียนตระหนักถึงผลตอบแทนจากการออมเงิน ให้รีบออมก่อนรวยกว่า และการจัดสรรเงินออมอย่างระมัดระวัง และยังทราบแนวคิดของการออมเงินในด้านต่างๆ เช่น การฝากเงินกับธนาคาร การทำประกันชีวิต การวางแผนการออมสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษา รวมถึงการลงทุนในสินทรัพย์การเงินบางประเภท โดยความเสี่ยงที่ยอมรับได้และได้ผลตอบแทนที่เหมาะสม

3. สิ่งที่ต้องเตรียมการล่วงหน้า

- แผ่นคำถามบิงโก และแผ่นเฉลยคำตอบ ซึ่งอาจจะติดไว้บนแผ่นป้ายเดียวกันแต่คนละด้าน หรือสามารถจัดทำในรูปแบบของไฟล์ PowerPoint presentation.
- แผ่นกิจกรรมบิงโก บิงโก การ์ด สำหรับแต่ละกลุ่ม

4. อุปกรณ์การเรียนการสอน

- แผ่นคำถามบิงโก และแผ่นเฉลยคำตอบจำนวน 11 ข้อ สำหรับผู้สอน (ถูกจัดทำไว้ใน PowerPoint file)

- แผ่นกิจกรรมบิงโก บิงโก การ์ด 9 แผ่น สำหรับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม จำนวนแผ่นบิงโกตามจำนวนกลุ่ม ซึ่งไม่เหมือนกันในแต่ละแผ่น (1 กลุ่มต่อ 1 แผ่นบิงโก) (ถูกจัดทำไว้ใน PowerPoint file)
- กระดาษเปล่า A4

5. การดำเนินกิจกรรมโดยละเอียด

1. ผู้สอนแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 5 - 9 กลุ่ม กลุ่มละประมาณ 3 - 5 คน ให้แต่ละกลุ่มตั้งชื่อและหาตัวแทนกลุ่ม กลุ่มละ 1 คน มาเลือกแผ่นกิจกรรมบิงโก โดย 1 กลุ่มต่อ 1 แผ่นบิงโกพร้อมดินสอหรือปากกา
2. ผู้สอนชี้แจงกติกา ก่อนเริ่มเล่น ดังนี้
 - ผู้สอนจะสุ่มตัวเลขจากผู้เรียน เมื่อผู้เรียนเลือกตัวเลขข้อคำถามแล้ว ผู้สอนจะเปิดแผ่นคำถามบิงโกในข้อนั้น แล้วถามผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนแต่ละกลุ่มจะส่งตัวแทนออกมาเขียนคำตอบที่ต้องการตอบบนกระดานหน้าชั้นเรียน ทั้งนี้ ถ้าสถานที่ไม่อำนวย ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มเขียนคำตอบที่เลือกตอบลงในกระดาษแผ่นที่แจกให้ โดยเขียนเลขคำถามไว้กำกับหน้าคำตอบที่จะตอบด้วย โดยผู้สอนจะเฉลยคำตอบที่ละข้อคำถาม
 - ผู้สอนสุ่มให้ผู้เรียนบางกลุ่ม ได้อธิบายเหตุผลที่เลือกตอบคำตอบดังกล่าวก่อนจะเฉลย
 - เมื่อผู้สอนเฉลยคำตอบ
 - ถ้ากลุ่มที่เลือกคำตอบถูกหรือเขียนคำตอบถูกต้องนั้น
 - สามารถกากบาทช่องที่เลือกลงในกระดาษบิงโกการ์ดได้
 - ในขณะที่กลุ่มที่ได้แผ่นบิงโกการ์ดที่ไม่มีช่องคำตอบที่ได้ตอบถูกต้องดังกล่าว ก็ถือว่าให้ร่วมสนุกด้วยกันแต่ไม่ได้กากบาทลงในช่อง ดังนั้น ในแต่ละคำถาม ถ้ากลุ่มที่ตอบถูกต้องมีมากกว่า 1 กลุ่ม ก็จะมีผู้กากบาทในกระดาษบิงโกการ์ดมากกว่า 1 กลุ่ม
 - กลุ่มที่เลือกคำตอบไม่ถูกหรือเขียนคำตอบไม่ถูกต้องนั้น
 - จะถูกห้ามกากบาทในข้อดังกล่าว
 - ถ้าไม่มีกลุ่มใด สามารถตอบคำตอบได้ถูกต้อง ผู้สอนควรแนะนำ โดยอาจจะให้ข้อมูลเพิ่มเติม

เก็บเงินให้พอเพียงและทำเงินให้งอกงาม

- กลุ่มใดได้ครบช่องก่อนตามเกณฑ์บิงโก ให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนยกมือและร้องบิงโก ทั้งนี้ ถ้ามีกลุ่มที่บิงโกก่อนที่ผู้ถามจะถามคำถามครบ ให้ผู้สอนจดชื่อกลุ่มที่ได้บิงโกไว้ และให้เล่นต่อจนครบทั้งหมด 9 คำถาม ซึ่งกลุ่มที่ได้บิงโกไปก่อนแล้วก็จะสามารถตอบคำถามในข้อถัดไปได้ไปอีกและกากบาทเพิ่มในข้อที่ตอบถูกต้องได้
 - การตัดสิน ถ้ามีกลุ่มที่ได้บิงโกหลายกลุ่ม ผู้สอนจะนับคะแนนรวมจากกากบาทที่มีบนแผ่นบิงโกการ์ดของแต่ละกลุ่มที่ได้บิงโก กลุ่มบิงโกที่สามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง คือมีกากบาทมากที่สุด จะได้คะแนนมากที่สุดและเป็นกลุ่มชนะในเกมบิงโก
 - อย่างไรก็ตาม อาจจะมีกลุ่มที่ได้บิงโกมากกว่า 1 กลุ่มหรืออาจจะไม่มีกลุ่มใดที่ได้บิงโก จึงแนะนำให้ผู้สอนนับคะแนนจากกลุ่มที่สามารถตอบคำถามได้ถูกต้องมากที่สุด โดยนับได้จากกากบาทที่มีในแผ่นบิงโก การ์ดของแต่ละกลุ่ม ผู้สอนสามารถแจกรางวัลให้ผู้เรียนได้ตามความเหมาะสม
3. เมื่อผู้สอนเปิดแผ่นคำถามบิงโกในแต่ละข้อ จะให้เวลาแต่ละกลุ่มได้ปรึกษาหารือกันในทีม ประมาณ 1 นาที ก่อนจะสุ่มถามแต่ละกลุ่มว่าเลือกคำตอบใด
 4. เมื่อผู้เรียนตอบคำถามในแต่ละข้อแล้ว ผู้สอนควรเฉลยคำตอบ โดยอธิบายคำถามและอภิปรายร่วมกับผู้เรียน
 5. สำหรับคำถามที่เหลืออีก 2 คำถาม ถ้ามีเวลา ผู้สอนควรนำข้อที่น่าสนใจและอยากให้ผู้เรียนทราบข้อมูลขึ้นมาถามเพื่อให้ผู้เรียนได้คิดและตอบ

6. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สอน

1. ผู้สอนควรแนะนำสมการเงินออม โดยเปลี่ยนวิธีคิด จากเดิม รายได้ – รายจ่าย = เงินออม เปลี่ยนเป็น รายได้ – เงินออม = รายจ่าย ถ้าทำได้ตามแบบนี้ เมื่อได้รายได้มาจะหักขึ้นมาเพื่อให้มีเงินเก็บออมก่อนเสมอ โดยเงินออมเท่ากับ 10% ของรายได้หรืออาจจะมากกว่านั้น และเงินที่เหลือจึงจะสามารถไว้ใช้จ่ายได้ คือ **ออมก่อน...เหลือเท่าไรค่อยใช้**
 - เงินออม หมายถึง ส่วนหนึ่งของรายได้ปัจจุบันที่ไม่ได้ใช้จ่ายไปเพื่อการบริโภค หากแต่เก็บไว้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการใช้จ่ายต่างๆในอนาคต การใช้เงินออมอาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น ถูไว้เป็นเงินสด นำเงินออมไปฝากธนาคาร หรือนำเงินออมไปซื้อหลักทรัพย์ เป็นต้น
 - การลงทุน (Investment) คือ การใช้สอยทรัพยากรในลักษณะต่างๆ โดยหวังจะได้รับผลตอบแทนกลับมา มากกว่าที่ลงไป ในอัตราที่พอใจภายใต้ความเสี่ยงที่เหมาะสม ทั้งนี้ อาจจะมีความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นได้จากการลงทุน ซึ่งโดยปกติ ความเสี่ยงมาก ผลตอบแทนสูง, ความเสี่ยงต่ำ ผลตอบแทนต่ำ

- ค่าใช้จ่าย คือ มูลค่าเงินที่ใช้เป็นค่าบริการหรือสินค้าต้องจ่ายเมื่อทำกิจกรรมใดๆ โดยอาจจ่ายในรูปแบบเงินสดหรือบัตรเครดิต เช่น ค่าที่พัก, ค่าอาหาร, ค่ายารักษาโรค หรือ ค่าใช้จ่ายสำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ผู้สอนอาจแนะนำในเรื่องของ**การจัดการความเสี่ยง**ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในแต่ละประเภทของการลงทุน

2. ผู้เรียนได้รู้ประโยชน์ของการออมเงิน ซึ่งช่วยให้ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีความมั่นคง เพราะเชื่อมั่นว่า ถ้าเกิดเหตุฉุกเฉินสามารถมีเงินสำรองไว้ใช้จ่าย และเงินออมก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น โดยการนำไปลงทุนแบบที่มีความเสี่ยงต่ำหรือนำไปฝากธนาคาร ทั้งนี้ เงินออมในแต่ละครอบครัวที่หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจจะสนับสนุนความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ และถ้าคนไทยช่วยกันประหยัด อดออม ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่กู้หนี้ยืมสิน และใช้จ่ายจนเกินตัว รู้จักดำเนินชีวิต ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ประเทศก็จะไม่เกิดวิกฤต
3. ผู้สอนได้แนะนำผู้เรียน การแบ่งประเภทของบัญชีการออมเป็น **“4 บัญชี”** โดยแยกแต่ละบัญชีตามวัตถุประสงค์การออมให้ชัดเจน

- ✓ บัญชีแรก **“บัญชี S.O.S”** หรือเรียกง่ายๆ ว่า **“บัญชีฉุกเฉิน”** เงินก้อนนี้เก็บไว้รับมือกับเรื่องราว

ไม่คาดฝันต่างๆ ในชีวิต ไม่ว่าจะเป็นอุบัติเหตุ เจ็บไข้ได้ป่วย ขึ้นโรงขึ้นศาล หรือตกงานกะทันหัน

ทางที่ดี... คุณควรมีเงินก้อนนี้ติดบัญชีไว้บ้างสัก 6 เท่าของค่าใช้จ่าย อย่างน้อยหากเข้าตาจน เงินก้อนนี้ก็น่าจะพอเยียวยาชีวิตคุณได้บ้าง

- ✓ บัญชีที่สอง **“บัญชีเงินออม : ระยะสั้นถึงระยะกลาง”** ถ้าคุณตั้งใจจะเก็บเงินสักก้อนไว้ดาวน์บ้าน ดาวน์รถ ท่องเที่ยว หรือเก็บเงินไว้เป็นสินสอดทองหมั้นเพื่อแต่งงานกับคนรัก ก็ควรจะเจียดเงินออม ส่วนหนึ่งมาเข้าบัญชีนี้ เพื่อเป็นบันไดให้คุณก้าวเดินไปสู่เป้าหมายได้อย่างมั่นใจ

- ✓ บัญชีที่สาม **“บัญชีเงินออม : ระยะยาว”** เป็นบัญชีเงินออมเพื่ออนาคตที่คุณควรเก็บไว้ใช้หลังเกษียณ หรือไม่ก็เป็นค่าเล่าเรียนของลูกยามที่เขาเติบโต เงินก้อนนี้ต้องใช้ความตั้งใจและวินัยในการออมสูง จึงต้องกันเงินไว้ทุกเดือนอย่างสม่ำเสมอ ที่สำคัญ.....เมื่อใส่เงินเข้าไปในบัญชีนี้แล้ว **“จงลืมมัน”** คิดเสียว่าเป็นตายร้ายดี ก็จะไม่ยอมถอนเงินก้อนนี้ไปใช้เด็ดขาด การลงทุนนั้นนำมาใช้ได้ ส่วนเงินต้นนั้นเราก็ปล่อยให้ทำงานต่อไปเรื่อยๆ ก็ได้ดอกผลมาอีก

- ✓ บัญชีที่สี่ “บัญชีเพื่อการลงทุน” หากชีวิตนี้คุณเคยแต่ฝากเงินไว้กับธนาคารเพียงอย่างเดียวลองเปิดหูเปิดตาให้กว้างไกล แล้วแบ่งเงินมาเข้าบัญชีนี้ดูบ้าง วันละนิดวันละหน่อยก็ยังมี เมื่อมีเงินเป็นกอบเป็นกำ ค่อยถอนไปลงทุนในทางเลือกอื่น ๆ ที่มีโอกาสได้ผลตอบแทนมากกว่าดอกเบี้ยเงินฝาก เพื่อให้เงินทำงาน สร้างเงินให้กับเรา นอกจากนี้ ผู้สอนสามารถแนะนำ ทางเลือกในการลงทุนที่เหมาะสมได้ โดยการแบ่งเงินมาลงทุนในทางเลือกอื่น ๆ ที่มีโอกาสได้รับผลตอบแทนมากกว่าดอกเบี้ยเงินฝาก เพื่อให้เงินทำงาน สร้างเงินให้กับเรา

4. ผู้เรียนสามารถคิดคำนวณเงินออมง่าย ๆ ที่ควรมี ว่าเงินออมเท่าใดจึงจะเหมาะสม

$$\text{เงินออมที่ควรจะมี} = \frac{1}{10} \times \text{อายุ} \times \text{เงินได้ทั้งปี}$$

5. ผู้เรียนตระหนักที่จะเริ่มเก็บออมตั้งแต่วันนี้ ใครออมก่อน คนนั้นรวยกว่าและรวยก่อน คนที่เริ่มเก็บเงินออมก่อนจะได้รับจำนวนเงินตอนสุดท้ายที่มากกว่าคนที่ออมเงินทีหลัง ถ้าได้อัตราดอกเบี้ยเท่ากันและสะสมเงินต้นเดือนละเท่าๆกัน (เพราะการคิดดอกเบี้ยทบต้น เป็นสมการยกกำลัง โดยมีเวลาเป็นตัวยกกำลัง) ผลของดอกเบี้ยทบต้น ทำให้ผลตอบแทนเงินฝากเพิ่มขึ้น

ดังนั้น ในทางกลับกัน หากเป็นการกู้เงิน การคิดดอกเบี้ยทบต้น เช่นนี้ก็ย่อมไปเร่งภาระหนี้ เช่นกัน !! โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากไม่ชำระหนี้ตามกำหนดสัญญา

6. การทำกรรมธรรม์ประกันชีวิต ได้ทั้งผลตอบแทนและความคุ้มครอง รวมทั้งหักลดหย่อนภาษีได้อีกด้วย ซึ่งมีหลายแบบ ทั้งแบบประกันชีวิตตลอดชีพ แบบประกันสะสมทรัพย์ แบบประกันสะสมทรัพย์ได้เงินคืน เสมือนเป็นการลงทุนและการออมเงิน ที่ได้รับการคุ้มครองชีวิตด้วย และจะได้รับเงินปันผลหรือเงินคืนเมื่อส่งเบี้ยและอยู่ครบตามกำหนดของกรรมธรรม์ ทั้งนี้ การส่งเบี้ยประกันตลอด ทำให้ผู้เอาประกันภัยสามารถกู้ยืมเงินจากกรรมธรรม์ได้เมื่อกรรมธรรม์เกิดมูลค่าแล้ว
7. การประกันสังคม เพื่อเป็นกองทุนให้หลักประกันแก่ผู้ประกันตน ให้ได้รับประโยชน์ทดแทนเมื่อต้องประสบอันตราย เจ็บป่วย ทูพพลภาพ หรือตาย ซึ่งไม่ใช่เนื่องจากการทำงาน รวมทั้งกรณีคลอดบุตร สงเคราะห์บุตร ชราภาพและว่างงาน

เก็บเงินให้พอเพียงและทำเงินให้งอกงาม

8. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนที่นายจ้างและลูกจ้างร่วมกันจัดตั้งขึ้น โดยเงินของกองทุนมาจากเงินที่ลูกจ้างจ่ายส่วนหนึ่งเรียกว่า "เงินสะสม" และนายจ้างจ่ายเงินเข้าอีกส่วนหนึ่งเรียกว่า "เงินสมทบ" เป็นลักษณะของสวัสดิการที่นายจ้างมีให้กับลูกจ้างเพื่อเป็นหลักประกันทางการเงินให้แก่ลูกจ้างที่เป็นพนักงานบริษัทเอกชนหรือรัฐวิสาหกิจ

9. ภ.ง.ด. 91 คือ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สำหรับคนทั่วไปที่ทำงานมีรายได้เป็นเงินเดือนหรือ รับค่าจ้างในฐานะลูกจ้างเพียงอย่างเดียว มีเงินได้จากการจ้างแรงงาน ต้องยื่นแบบในระหว่างเดือนมกราคม - มีนาคมของทุกปี เช่น ข้าราชการ พนักงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ลูกจ้างประจำ ชั่วคราว (มนุษย์เงินเดือน)

แล้วเมื่อใดก็ตามที่มีรายได้ทางอื่นเพิ่มเติมด้วย เช่น ไปซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ หรือซื้อหน่วยลงทุนของกองทุนรวม แล้วได้รับเงินปันผล หรือมีบ้านให้เช่า มีกิจการของตัวเอง กรณีนี้ให้ใช้แบบ ภ.ง.ด. 90 แทน เพราะถือว่ามีเงินได้ประเภทอื่นๆ

10. การซื้อสลากออมสิน เป็นทางเลือกการลงทุนที่มีความเสี่ยงต่ำมาก ไม่กินทุน ค่าประกันเงินกู้ได้ แถมอาจถูกรางวัลใหญ่

11. การซื้อหวยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาล หรือล็อตเตอรี่ ในระยะยาวโอกาสที่จะรวยจากการถูกหวยถือว่าต่ำมาก เป็นเรื่องของ "จิตวิทยา" ผู้บริโภคทั้งหวยใต้ดินและหวยบนดินมีลักษณะการเสพติด การซื้อหวยจึงเป็นทางเลือกที่ไม่น่าลงทุนอย่างยิ่ง

12. การเล่นเกมแชร์ การกู้เงินระยะสั้นภายในหมู่คนรู้จักกัน เป็นเหมือนแหล่งเงินทุนของคนสมัยก่อนที่คนส่วนใหญ่ยังเข้าถึงสถาบันการเงินได้ยาก

- ต้องการหาเงินทุนหมุนเวียน จึงตั้งวงเล่นเกมแชร์ และประมูลในช่วงต้นๆเพื่อให้ได้เงินทุนมาหมุนเวียนก่อน โดยยอมจ่ายดอกเบี้ยให้กับผู้เล่นในวง ซึ่งวิธีการนี้มีความเสี่ยงสูง ถ้าคนในวงที่เล่นหรือหัวหน้าแชร์หนีหรือไม่จ่ายเงินให้ คนที่เหลือในวงก็จะไม่ได้รับเงินที่จ่ายไปแล้ว
- บางคนไว้อุปการะเป็นคนที่สุดท้ายของวงแชร์ เสมือนออมเงินและลงทุน ได้ดอกเบี้ยจากคนที่ประมูลไปก่อนหน้านี้ และเพื่อไม่ต้องการเสียดอกเบี้ยจากการประมูลเงินออกมาก่อน ทั้งนี้ ก็มีความเสี่ยงเช่นกัน ถ้าคนในวงที่เล่นหรือหัวหน้าแชร์หนีหรือไม่จ่ายเงินให้

13. ประเภทของเงินฝาก

เงินฝากธนาคารในตลาดปัจจุบันมีอยู่ 5 ประเภท คือ

1. เงินฝากออมทรัพย์
2. เงินฝากกระแสรายวัน
3. เงินฝากประจำ

เก็บเงินให้พอเพียงและทำเงินให้งอกงาม

4. ตัวแลกเงิน ตามกฎหมายไม่ถือว่าเป็นเงินฝากของธนาคาร จะไม่ได้รับการคุ้มครองตาม พรบ. คุ้มครองเงินฝาก ทำให้ต้นทุนของธนาคารต่ำลง จึงทำให้ดอกเบี้ยที่ผู้ฝากเงินได้รับจะสูงกว่าเงินฝากประจำ โดยผู้ฝากจะมีฐานะเป็นเจ้าของหนี้ของธนาคาร ซึ่งตัวแลกเงินจะมี 2 แบบคือ แบบที่ไม่สามารถไถ่ถอนก่อนกำหนด และแบบที่ไถ่ถอนก่อนกำหนดได้ แต่ในปัจจุบันธนาคารหลายแห่งได้ชะลอการออกตัวแลกเงินออกไป

5. เงินฝากปลอดภาษี ปกติการได้รับดอกเบี้ยเงินฝากจากธนาคารจะถูกหักภาษี 15 % ซึ่งจากนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการส่งเสริมให้ประชาชนมีการออมเงินเพิ่มมากขึ้น โดยกรมสรรพากรได้ออกประกาศเรื่องยกเว้นภาษีดอกเบี้ยเงินฝาก และเงินฝากปลอดภาษีนี้ มีอัตราดอกเบี้ยพิเศษที่ได้มากกว่าปกติและมีเงื่อนไขการฝากที่แตกต่างกันไปในแต่ละธนาคาร

การเลือกฝากเงินในบัญชีเงินฝากที่ถูกประเภทนั้น จะช่วยให้เราได้รับประโยชน์จากการฝากเงินได้อย่างเต็มที่ เช่น ถ้าเรามีเงินก้อนแล้วอยากออมเงินในระยะเวลาที่แน่นอน เราก็เลือกฝากประจำแบบมีระยะเวลา หรือไม่มีเงินก้อนแต่อยากทยอยฝาก ก็เลือกเงินฝากประจำที่ให้ทยอยฝากได้

	บัญชีเงินฝากประจำ	บัญชีเงินฝากออมทรัพย์	บัญชีเงินฝากกระแสรายวัน
1. วัตถุประสงค์	การออมเงินในระยะเวลาที่กำหนด ตามเงื่อนไข เช่น ฝากทั้งจำนวนจนครบระยะเวลา เช่น 3, 6, และ 12 เดือน หรือทยอยฝากจำนวนเท่าๆกันจนครบระยะเวลา	เพื่อรองรับในการใช้จ่ายประจำวัน	เพื่อใช้ในธุรกิจ ใช้ในการออกเช็คเพื่อชำระค่าใช้จ่ายต่างๆ ในกิจการของตนเอง ซึ่งปกติบัญชีนี้จะถูกใช้คู่กับวงเงินเบิกเกินบัญชี (โอที) ซึ่งผู้ประกอบการจะทำเรื่องกู้เพื่อขอวงเงินนี้จากทางธนาคาร
2. ผู้ฝากได้รับดอกเบี้ยหรือไม่	ได้รับ และอัตราดอกเบี้ยที่ได้สูงกว่าดอกเบี้ยของบัญชีออมทรัพย์	ได้รับดอกเบี้ย ในอัตราดอกเบี้ยต่ำที่สุดในบรรดาเงินฝากประเภทต่างๆ	ไม่ได้รับดอกเบี้ย
3. ดอกเบี้ยคำนวณอย่างไร	คำนวณทุกสิ้นงวดที่กำหนด เช่น เงินฝากประจำ 3 เดือนก็จะได้รับดอกเบี้ยเมื่อสิ้นเดือนที่ 3	ได้รับดอกเบี้ยที่คำนวณเป็นรายวันตลอดอายุการฝาก ไม่ว่าจะถอนเงินออกเมื่อใดก็ตาม	ไม่ได้รับดอกเบี้ย
4. เบิกถอนได้เมื่อใดและที่ไหน	ถอนได้เมื่อครบกำหนดการฝากเงิน และถอนได้ที่ธนาคารเท่านั้น	ถอนได้ทุกเวลาที่ธนาคารหรือใช้บัตร ATM	ถอนได้ทุกเวลาที่ธนาคารหรือใช้เช็คสั่งจ่ายบุคคลอื่นๆ
5. ค่าใช้จ่ายแอบแฝงอื่นๆ	ไม่มี	ค่าบริการ ATM บิละ 100 – 200 บาท	ค่าเช็คโบละ 15-20 บาท

7. เอกสารสำหรับผู้เรียน

ข้อคิดที่ได้จาก “ออมเงินธรรมดา เฮฮาบังโก”

- ที่มาของเงินออม คือ รายได้เมื่อหักรายจ่ายแล้วจะมีส่วนซึ่งเหลืออยู่ ส่วนของรายได้ที่เหลืออยู่ซึ่งไม่ได้ถูกใช้สอยออกไปนี้เรียกว่า เงินออม

$$\text{รายได้} - \text{รายจ่าย} = \text{เงินออม}$$

เงินออม ควรมีไม่ต่ำกว่า 10 % ของรายได้

$$\text{เงินสำหรับใช้} = \text{รายได้} - \text{เงินออม}$$

- เงินออม หมายถึง ส่วนหนึ่งของรายได้ปัจจุบันที่ไม่ได้ใช้จ่ายไป หากแต่เก็บไว้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการใช้จ่ายต่างๆในอนาคต หรือในยามฉุกเฉิน ตามความเหมาะสมกับสถานะของตนเองและครอบครัว
- เงินออม แบ่งออกเป็น “4 บัญชี” โดยแยกแต่ละบัญชีตามวัตถุประสงค์การออมให้ชัดเจน

SOS

บัญชีแรก “บัญชี S.O.S” หรือเรียกง่ายๆ ว่า “บัญชีฉุกเฉิน” เงินก้อนนี้เก็บไว้รับมือกับเรื่องราวไม่คาดฝันต่างๆ ในชีวิต ไม่ว่าจะเป็นอุบัติเหตุ เจ็บไข้ได้ป่วย ขึ้นโรงขึ้นศาล หรือตกงานกะทันหัน ทางที่ดี... คุณควรมีเงินก้อนนี้ติดบัญชีไว้บ้างสัก 6 เท่าของค่าใช้จ่าย อย่างน้อยหากเข้าตาจน เงินก้อนนี้ก็น่าจะพอเยียวยาชีวิตคุณได้บ้าง

บัญชีที่สอง “บัญชีเงินออม : ระยะสั้นถึงระยะกลาง” ถ้าคุณตั้งใจจะเก็บเงินสักก้อนไว้แต่งงาน บ้าน ดาวน์รถ ท่องเที่ยว หรือเก็บเงินไว้เป็นสินสอดทองหมั้นเพื่อแต่งงานกับคนรัก ก็ควรจะเจียดเงินออม ส่วนหนึ่งมาเข้าบัญชีนี้ เพื่อเป็นบันไดให้คุณก้าวเดินไปสู่เป้าหมายได้อย่างมั่นใจ

บัญชีที่สาม “บัญชีเงินออม : ระยะยาว” เป็นบัญชีเงินออมเพื่ออนาคตที่คุณควรเก็บไว้ใช้หลังเกษียณ หรือไม่ก็เป็นค่าเล่าเรียนของลูกยามที่เขาเติบโต เงินก้อนนี้ต้องใช้ความตั้งใจและวินัยในการออมสูง จึงต้องกันเงินไว้ทุกเดือนอย่างสม่ำเสมอ ที่สำคัญ... เมื่อใส่เงินเข้าไปในบัญชีนี้แล้ว “จงลืมมัน” คิดเสียว่าเป็นตายร้ายดี ก็จะไม่ยอมถอนเงินก้อนนี้ไปใช้เด็ดขาด

บัญชีที่สี่ “บัญชีเพื่อการลงทุน” นอกจากเคยแต่ฝากเงินไว้กับธนาคารเพียงอย่างเดียวแล้ว ลองแบ่งเงินมาเข้าบัญชีนี้ดูบ้าง วันละนิดวันละหน่อยก็ยังดีเมื่อมีเงินเป็นกอบเป็นกำ ค่อยถอนไปลงทุนในทางเลือกอื่นๆ ที่มีโอกาสได้ผลตอบแทนมากกว่าดอกเบี้ยเงินฝาก เพื่อให้เงินทำงาน สร้างเงินให้กับเรา

- **ออมก่อน รวยกว่า** ถ้าออมเงินเดือนละเท่าๆกัน อัตราดอกเบี้ยเท่ากัน แต่ระยะเวลาออมต่างกันเพียงประการเดียว ทำให้เงินที่ได้รับตอนสุดท้ายต่างกันหลายเท่า (เพราะการคิดดอกเบี้ยทบต้น เป็นสมการยกกำลัง โดยมีเวลาเป็นตัวยกกำลัง)

- **มีเงินออมเท่าใดจึงจะเหมาะสม**

$$\text{เงินออมที่ควรจะมี} = \frac{1}{10} \times \text{อายุ} \times \text{เงินได้ทั้งปี}$$

- การทำประกันชีวิตและประกันภัยสามารถ ช่วยได้!!!

- ไม่ต้องใช้เงินตนเองยามฉุกเฉิน เช่น อุบัติเหตุ เจ็บป่วย ไฟไหม้ รถชน เป็นต้น
- สามารถช่วยรักษาเป้าหมายเงินออมไว้ได้
- ไม่เป็นภาระแก่ผู้อื่น
- มีเงินใช้หลังเกษียณ
- ลูกหลานได้รับการศึกษา
- ให้เป็นมรดก

กิจกรรมที่ 2

จับคู่ รู้ใจ รู้จักใช้อย่างเพียงพอ

ระยะเวลา 45 นาที

1. วัตถุประสงค์

ผู้เรียนได้เข้าใจความหมายของคำว่า เงินออม การออมเงิน ค่าใช้จ่าย การลงทุน และฝึกการคิดแยกประเภทตามวัตถุประสงค์ของการใช้เงินไปในประเภทต่างๆเช่น ในการออมเงิน ในค่าใช้จ่าย ในการลงทุน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และเข้าใจถึงความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในแต่ละประเภท

2. ใจความสำคัญของกิจกรรม

เมื่อผู้เรียนได้เข้าใจความหมายของคำว่า เงินออม การออมเงิน ค่าใช้จ่าย การลงทุน และฝึกการคิดแยกประเภท ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และข้อมูลที่ตนเองมีอยู่กับผู้เรียนท่านอื่นๆว่าในแต่ละข้อของโจทย์สามารถเป็นได้หลายประเภท เช่น เงินออม ค่าใช้จ่าย การลงทุน เป็นต้น ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการใช้เงินไปในประเภทต่างๆดังกล่าว และเข้าใจความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นได้

3. สิ่งที่ต้องเตรียมการล่วงหน้า

ไม่มี

4. อุปกรณ์การเรียนการสอน

- แผ่นกิจกรรมจับคู่ รู้ใจ

5. การดำเนินกิจกรรมโดยละเอียด

ระยะเวลาที่ใช้ 40 นาที

1. ผู้สอนควรจะเกริ่นนำเรื่องทำไมต้องมีวางแผนทางการเงิน ความสำคัญของการออมเงิน และการลงทุน การเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณ
2. ผู้สอนอาจจะนำบทความ / งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญของการวางแผนทางการเงิน มาเล่าให้ผู้เรียนฟัง

“คนมีอายุยืนขึ้น อายุเฉลี่ยของคนไทยเพิ่มขึ้นจาก 68.5 ปี ในปี พ.ศ.2543 เป็น 73.8 ปี ในปีพ.ศ. 2555 (Sources: CIA world fact book) การแข่งขันทางธุรกิจมีมากขึ้น การสร้างรายได้ยากขึ้น การจ้างงานไม่แน่นอน.....” และให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นต่อบทความที่ได้อ่านไป เพื่อนำเข้าสู่หัวข้อในการออมเงินและการลงทุนต่อไป

3. ผู้สอนแนะนำสมการเงินออม โดยเปลี่ยนวิธีคิด จากเดิม $\text{รายได้} - \text{รายจ่าย} = \text{เงินออม}$ เปลี่ยนเป็น $\text{รายได้} - \text{เงินออม} = \text{รายจ่าย}$ ถ้าทำได้ตามแบบนี้ เมื่อได้รายได้มาจะหักขึ้นมา เพื่อให้มีเงินเก็บออมก่อนเสมอ โดยเงินออมเท่ากับ 10% ของรายได้หรืออาจจะมากกว่านั้น และเงินที่เหลือจึงจะสามารถไว้ใช้จ่ายได้
4. จากนั้นจะเริ่มทำกิจกรรมจับคู่ รู้ใจ ยิ้มได้เมื่อเกษียณ โดยผู้สอนอธิบาย ความหมายของคำที่ให้จับคู่ในกิจกรรม
 - **เงินออม** หมายถึง ส่วนหนึ่งของรายได้ปัจจุบันที่ไม่ได้ใช้จ่ายไปเพื่อการบริโภค หากแต่เก็บไว้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการใช้จ่ายต่างๆในอนาคต การใช้เงินออมอาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น ถือไว้เป็นเงินสด นำเงินออมไปฝากธนาคาร หรือนำเงินออมไปซื้อหลักทรัพย์ เป็นต้น
 - **การลงทุน (Investment)** คือ การใช้สอยทรัพยากรในลักษณะต่างๆ โดยหวังจะได้รับผลตอบแทนกลับมา มากกว่าที่ลงไปในอดีตที่พอใจภายใต้ความเสี่ยงที่เหมาะสม ทั้งนี้ อาจจะมีความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นได้จากการลงทุน ซึ่งโดยปกติ ความเสี่ยงมาก ผลตอบแทนสูง, ความเสี่ยงต่ำ ผลตอบแทนต่ำ
 - **ค่าใช้จ่าย** คือ มูลค่าเงินที่ใช้เป็นค่าบริการหรือสินค้าต้องจ่ายเมื่อทำกิจกรรมใดๆ โดยอาจจ่ายในรูปแบบเงินสดหรือบัตรเครดิต เช่น ค่าที่พัก, ค่าอาหาร, ค่ายารักษาโรค หรือ ค่าใช้จ่ายสำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน เป็นต้น
5. ผู้สอนแจกแผ่นกิจกรรมจับคู่ รู้ใจ ให้กับผู้เรียนคนละแผ่น พร้อมดินสอ
6. ผู้สอนชี้แจงกติกา ดังนี้
 - 1) ผู้เรียนสามารถจับคู่ โดยใน 1 ข้อ สามารถจับคู่ได้มากกว่า 1 คำตอบ
 - 2) กิจกรรมนี้ไม่มีคะแนน ไม่มีถูก ไม่มีผิด เน้นความเข้าใจและการคิดให้รอบคอบ ซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในแต่ละเรื่อง ซึ่งบางข้อเป็นได้ทั้ง 3 ความหมาย อย่างไรก็ตาม ผู้สอนอาจแนะนำในเรื่องของความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ในแต่ละประเภทเมื่อผู้เรียนได้เลือกตอบแล้ว
 - 3) ผู้สอนให้เวลาผู้เรียนแต่ละคนประมาณ 10 นาที เพื่อคิดและจับคู่ เขียนคำตอบลงในแผ่นกิจกรรม
 - 4) เมื่อหมดเวลา 10 นาที ผู้สอนเฉลยคำตอบ โดยอธิบายคำถามและอภิปรายร่วมกับผู้เรียน

7. ผู้สอนสรุปกิจกรรมที่ได้อภิปรายข้างต้น ดังนี้

การจับคู่นี้ ไม่มีถูกและไม่ผิด ซึ่งเป็นการใช้ความเข้าใจของผู้เรียนและขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการใช้เงินไปในประเภทต่างๆ ซึ่งบางข้อเป็นได้ทั้ง 3 ความหมาย อย่างไรก็ตาม อยากรู้ก็ตาม ผู้สอนอาจแนะนำในเรื่องของความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้ในแต่ละประเภท

- ผู้สอนถามคำตอบจากผู้เรียนในสิ่งที่ผู้เรียนเลือกและอธิบายเหตุผลประกอบการเลือกนั้น
- ผู้สอนอาจมีแนวทางในการให้คำตอบ ดังนี้ (ผู้สอนสามารถอธิบายพร้อมให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมได้ ตามตัวอย่างในหน้าถัดไป)

ตัวอย่างคำอธิบาย และ เหตุผลประกอบ

- การส่งค่างวดบ้าน/คอนโด เพื่ออยู่อาศัย เป็นการก่อภาระหนี้ ที่ถือว่าเป็นทั้งการออมเงินและการลงทุน เพราะบ้านคือสินทรัพย์Assetที่มีมูลค่า(ส่งค่างวดบ้านครบ) และมีค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายดอกเบี้ยให้กับธนาคาร เป็นต้น
- ซื้อสลากออมสิน ไม่กินทุน ค่าเงินกู้ได้ แถมอาจถูกรางวัลใหญ่ และซื้อพันธบัตรรัฐบาล ขายคืนได้ก่อนครบกำหนด ใช้จ่ายประกันได้
- เกิดอุบัติเหตุ ต้องมีการจ่ายเงินค่าผ่าตัด ตัว!

A การออม เงินออม	B การลงทุน	C ค่าใช้จ่าย	ความเสี่ยงหรือ หมายเหตุ
		เงินที่จ่ายเพื่อค่าบริการทางการแพทย์และค่ายารักษา ถ้าไม่มีเงินจ่ายอาจต้องกู้ยืมยืมมาก่อน	ถ้าไม่มีเงินจ่ายหรือมีไม่เพียงพอ อาจทำให้เราต้องก่อหนี้หีบยืมคนอื่นมาจ่ายก่อน จึงควรมีเงินออมเพื่อฉุกเฉินด้วย หรือซื้อประกันอุบัติเหตุ/ประกันชีวิต

เพิ่มเติม: เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันและจำเป็นต้องใช้เงิน การมีบัญชีเงินออมเพื่อการฉุกเฉินจึงจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ควรมีเงินติดในบัญชี **ไม่ต่ำกว่า 6 เท่าของค่าใช้จ่าย**

- การทำประกันชีวิต ได้ทั้งผลตอบแทนและความคุ้มครอง รวมทั้งช่วยลดหย่อนภาษีได้อีกด้วย ซึ่งมีหลายแบบ ทั้งแบบประกันชีวิตตลอดชีพ แบบประกันสะสมทรัพย์ แบบประกันสะสมทรัพย์ได้เงินคืนเสมือนเป็นการลงทุนและการออมเงิน ที่ได้รับการคุ้มครองชีวิตด้วย และจะได้รับเงินปันผลหรือเงินคืนเมื่อส่งเบี้ยและอยู่ครบตามกำหนดของกรมธรรม์ ทั้งนี้ การส่งเบี้ยประกันตลอด ทำให้ผู้เอาประกันภัยสามารถกู้ยืมเงินจากกรมธรรม์ได้เมื่อกรมธรรม์เกิดมูลค่าแล้ว

- การเล่นเกมแชร์กับเพื่อน ๆ มีได้หลายแบบ เช่น
 - ต้องการหาเงินทุนหมุนเวียน จึงตั้งวงเล่นแชร์ และประมูลในช่วงต้นๆเพื่อให้ได้เงินทุนมาหมุนเวียนก่อน โดยยอมจ่ายดอกเบี้ยให้กับผู้เล่นในวง ซึ่งวิธีการนี้มีความเสี่ยงสูง ถ้าคนในวงที่เล่นหรือหัวหน้าแชร์หนีหรือไม่จ่ายเงินให้ คนที่เหลือในวงก็จะไม่ได้รับเงินที่จ่ายไปแล้ว
 - บางคนไว้รอประมูลเป็นคนสุดท้ายของวงแชร์ เสมือนออมเงินและลงทุน ได้ดอกเบี้ยจากคนที่ประมูลไปก่อนหน้านี้ และเพื่อไม่ต้องการเสียดอกเบี้ยจากการประมูลเงินออกมาก่อน ทั้งนี้ ก็มีความเสี่ยงเช่นกัน ถ้าคนในวงที่เล่นหรือหัวหน้าแชร์หนีหรือไม่จ่ายเงินให้
- ซื้อโทรศัพท์มือถือที่ดูทีวี ฟังวิทยุ เปิดMP3 ได้

<u>A การออม</u>	<u>B การลงทุน</u>	<u>C ค่าใช้จ่าย</u>	ความเสี่ยงหรือ หมายเหตุ
	ซื้อเพื่อใช้ในการดำเนินธุรกิจกิจการหารายได้เพิ่ม เช่น ขนส่งสิ่งของ โทรติดต่อขาย-ส่งสินค้า Delivery เป็นต้น	เงินที่จ่ายเพื่อซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกหรือซื้อหลายเครื่องเกินความจำเป็น	มีค่าบำรุงรักษา และค่าใช้จ่ายอื่นๆตามมาด้วย สำหรับโทรศัพท์มือถือ มีค่าบริการรายเดือน (ค่าแพคเกจโทรศัพท์) และถ้าเกิดสูญหาย ก็ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นนั้น หรือภาระหนี้ที่เกิดขึ้น

- การซื้อหวย แทงบอล เป็นการพนัน เป็นค่าใช้จ่ายที่จ่ายไปโดยอาจไม่ได้รับผลตอบแทนใดมา เพราะโอกาสถูกและได้เงินมีน้อย มีความเสี่ยงที่จะสูญเสียเงินและสิ่งของต่างๆเพิ่มขึ้นจากการเสียพนัน
- การฝากเงินไว้ในธนาคาร

<u>A การออม เงินออม</u>	<u>B การลงทุน</u>	<u>C ค่าใช้จ่าย</u>	ความเสี่ยงหรือ หมายเหตุ
การออมที่ปลอดภัย โดยเงินต้นไม่หายและได้ดอกเบี้ยจากการฝากเงิน ฝาก-ถอนสะดวก มีบัตร ATM สามารถถอนจากธนาคารมาเป็นเงินทุนหมุนเวียนหรือใช้จ่ายได้	เปรียบเสมือนการลงทุน โดยได้ดอกเบี้ยจากการฝากเงินด้วย		ปัจจุบันดอกเบี้ยเงินฝากไม่สูงนัก ซึ่งผู้ฝากควรคำนึงถึงเรื่องเงินเพื่อที่สูงขึ้น และโอกาสในการนำเงินไปลงทุนในช่องทางอื่นๆที่ได้ผลตอบแทนที่สูงกว่า และนโยบายคุ้มครองเงินฝาก

- การซื้อทองรูปพรรณ อาจสามารถเป็นได้ ทั้ง 4 อย่าง

A การออม เงินออม	B การลงทุน	C ค่าใช้จ่าย	ความเสี่ยง หรือ หมายเหตุ
ซึ่งถ้าซื้อไว้ ณ ราคาหนึ่ง และเก็บรักษาไปเรื่อยๆ โดยไม่ได้ขายออกไปก่อน จะพบว่าราคาทองคำได้เพิ่มขึ้น เสมือนว่าเงินออมก็เพิ่มขึ้น นั่นเอง หรือเมื่อต้องการใช้เงินสดฉุกเฉิน จึงไปจำหน่ายหรือขายร้านทอง ซึ่งทองคำสามารถมีสภาพคล่องแทนเงินสดได้ เช่นกัน	การซื้อทองเป็นสินทรัพย์ที่แสดงถึงความมั่งคั่ง สามารถซื้อไว้และขายออกทำกำไรเมื่อราคาเพิ่มขึ้น ก็เป็นช่องทางหนึ่งในการทำกำไรหรือรายได้จากส่วนต่างของราคาทองนั่นเอง	ถ้าซื้อทองรูปพรรณเพื่อใส่เป็นเครื่องประดับหรือซื้อเป็นของขวัญให้แก่ลูกหลานญาติสนิท ก็อาจจะนับเป็นค่าใช้จ่ายได้เช่นกัน	เช่น เมื่อใส่ทองรูปพรรณ ก็ต้องระมัดระวังโจรผู้ร้ายชิงทรัพย์ เมื่อเก็บทองคำไว้ที่บ้าน ก็ต้องเก็บในที่มิดชิดระวังโจรขโมย เป็นต้น ดังนั้น จึงควรเอาใจใส่ทรัพย์สินเงินทองของตนเอง

6. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สอน

1. ผู้สอน ควรจะมีความเข้าใจในความหมายของแต่ละข้อก่อน ในที่นี้หมายถึง การออม เงินออม การลงทุน เงินลงทุน ค่าใช้จ่าย รวมถึงผู้สอนสามารถวิเคราะห์และให้ความเห็นเกี่ยวกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบกิจกรรมตามข้อนั้นๆ

A การออม เงินออม ปกติเงินออมมาจาก รายได้ หักลบ รายจ่าย (รายได้ - รายจ่าย) แต่สิ่งที่ผู้สอนควรแนะนำให้ปฏิบัติ คือ ออมก่อน...เหลือเท่าไรค่อยใช้ เงินใช้ = เงินได้ - เงินออม (โดยเงินออม = 10% ของรายได้หรือมากกว่า 10%) ซึ่งขนาดของเงินออมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ได้แก่ขนาดของรายได้ ถ้าบุคคลมีรายได้เพิ่มขึ้นการออมก็จะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย และ อัตราดอกเบี้ย ถ้าอัตราดอกเบี้ยในปัจจุบันอยู่ในระดับสูงจะจูงใจให้บุคคลเก็บเงินออมมากขึ้น

อนึ่ง ยังมีอีกคำหนึ่งที่ใกล้เคียงกัน นั่นคือคำว่า การออม (Savings) ซึ่งหมายถึง การนำเงินออมไปลงทุนเพื่อหาผลประโยชน์ตอบแทน ดังนั้น เงินออมที่เก็บไว้เป็นเงินสดหรือแปลงสภาพเป็นสินทรัพย์

ดังนั้น ความสามารถในการออมจะมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายของแต่ละบุคคล หรือขึ้นอยู่กับความชาญฉลาดในการลดหา ฉลาดซื้อ ฉลาดใช้

B การลงทุน เงินลงทุน คือ การใช้สอยทรัพย์สินในลักษณะต่างๆ โดยหวังจะได้รับผลตอบแทนกลับมา มากกว่าที่ลงไปในอดีตที่พอใจภายใต้ความเสี่ยงที่เหมาะสม ทั้งนี้ อาจจะมีความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นได้จากการลงทุน ซึ่งโดยปกติ ความเสี่ยงมาก ผลตอบแทนสูง, ความเสี่ยงต่ำ ผลตอบแทนต่ำ

ทั้งนี้ การลงทุน (Investment) อาจหมายถึง การใช้จ่ายโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การผลิตสินค้าและบริการในอนาคตเพิ่มขึ้น อาจแบ่งการพิจารณาการลงทุนได้เป็น 2 ส่วนคือ

- การลงทุนภาครัฐบาล หมายถึง รายจ่ายเกี่ยวกับการก่อสร้างสาธารณูปโภคต่างๆ การศึกษา และสาธารณสุข
- การลงทุนภาคเอกชนแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะคือ

- การลงทุนเพื่อการผลิต (หรือการลงทุนโดยตรง) หมายถึง การซื้อทรัพย์สินและปัจจัยการผลิตต่างๆ เพื่อประกอบกิจการหารรายได้และกำไร
- การลงทุนทางการเงิน (หรือการลงทุน โดยอ้อม) คือ การจ่ายเงินในสถาบันการเงินเพื่อรับผลตอบแทนในรูปดอกเบี้ย และการซื้อหลักทรัพย์ เช่น พันธบัตร หุ้น หุ้นกู้ และหน่วยลงทุน เป็นต้น

เมื่อมีการนำเงินออมไปลงทุนจะทำให้มีการผลิตและการจ้างงานเพิ่มขึ้นส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศเจริญเติบโต เมื่อมีการลงทุนเพิ่ม คนก็จะมียังงานทำเพิ่มมีรายได้ มีเงินไปจับจ่ายใช้สอย ภาคธุรกิจก็จะขายสินค้าได้ มีกำไรนำไปลงทุนเพิ่มขึ้นได้อีก เศรษฐกิจก็จะเติบโตยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้รัฐบาลสามารถเก็บภาษีได้เพิ่มขึ้น มีเงินไปลงทุนสร้างถนน สะพาน โรงพยาบาล โรงเรียน ทำให้เรามีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น

ถ้าความต้องการลงทุนมากกว่าเงินออมที่มีในประเทศ แล้วจะต้องกู้ยืมจากประเทศอื่น ถ้าทุกคนมีเหตุมีผล มีความพอประมาณในการใช้จ่ายและไม่ก่อหนี้จนเกินตัว ใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ก็อาจจะเป็นเกราะคุ้มกันตัวเองให้รอดพ้นจากวิกฤตทางเศรษฐกิจได้

C ค่าใช้จ่าย คือ มูลค่าเงินที่ใช้เป็นค่าบริการหรือสินค้าต้องจ่ายเมื่อทำกิจกรรมใดๆ โดยอาจจ่ายในรูปแบบเงินสดหรือเครดิต เช่น ค่าที่พัก, ค่าอาหาร, ค่ายารักษาโรค หรือ ค่าใช้จ่ายสำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ค่าใช้จ่าย สามารถแบ่งได้ 3 ประเภท ดังนี้

- **ค่าใช้จ่ายในการได้มาซึ่งสินค้าและบริการเรียกว่าทุน ต้นทุนขาย (Cost of sales)** หมายถึง ต้นทุนของสินค้าที่ขายหรือบริการที่ให้
- **ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (Operating expenses)** หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นอันมาจากการขายสินค้าหรือบริการ และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเนื่องจากการบริหารกิจการอันเป็นส่วนรวมของการดำเนินงาน เช่น ค่าแรง ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าเช่า ค่าน้ำมัน ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าคอมมิชชั่น ค่าโฆษณา ค่าแผ่นพับ ค่าของแถม หรือกิฟ ฯลฯ
- **ค่าใช้จ่ายอื่น (Other expenses)** หมายถึง ค่าใช้จ่ายนอกเหนือจากที่จัดเข้าเป็นต้นทุนขายและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เช่น ดอกเบี้ยจ่าย ภาษีเงินได้
 - ค่าใช้จ่ายสำหรับธุรกิจขายสินค้า จะประกอบด้วย ต้นทุนขาย ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและค่าใช้จ่ายอื่น
 - สำหรับธุรกิจขายบริการ ค่าใช้จ่ายจะประกอบไปด้วยค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและค่าใช้จ่ายอื่นเท่านั้น

7. เอกสารสำหรับผู้เรียน

แผนกิจกรรมจับคู่ รู้ใจ

Smart Saving and Investment : ออมเงินให้เพียงพอและลงทุนให้พอเพียง			
			กิจกรรมที่ 2
จับคู่ รู้ใจ รู้จักใช้อย่างเพียงพอ			
A	การออม เงินออม	1	เก็บเงินสตไว้ที่บ้าน
B	การลงทุน เงินลงทุน	2	ส่งค่าเช่าบ้าน
C	ค่าใช้จ่าย	3	เมื่อลูกถึงวัยเข้าโรงเรียน มีค่าเล่าเรียนลูก ค่าชุดนักเรียน
		4	เล่นแชร์กับเพื่อนๆ
		5	ซื้อโทรศัพท์มือถือที่ดูทีวี ฟังวิทยุ เปิด MP3 ได้
		6	การซื้อหวย แทงบอล
		7	เกิดอุบัติเหตุ ต้องมีการจ่ายเงินค่าผ่าตัด ด่วน!
		8	การซื้อทองรูปพรรณ
		9	การจ่ายประกันสังคมและจ่ายกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
		10	การทำประกันชีวิต
		11	ฝากเงินไว้ในสหกรณ์ออมทรัพย์
		12	ค่าอาหาร และของใช้ส่วนตัว และครีมเสริมความงาม